

EDUSKUNNAN VASTAUS 255/2006 vp

Hallituksen esitys polttoturpeen ja sillä tuotetun sähkön toimitusvarmuuden turvaamista koskevaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä polttoturpeen ja sillä tuotetun sähkön toimitusvarmuuden turvaamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 100/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 23/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää muista EU-maista ja polttoturpeen syöttötariffista lauhdutusvoimalaitoksissa saatujen kokemusten perusteella tariffien laajentamista uusiutuviin energialähteisiin.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

polttoturpeen turvavarastoista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Maan huoltovarmuuden ja polttoturpeen saatavuuden turvaamiseksi voidaan perustaa ja ylläpitää polttoturpeen turvavarastoja tuotanto-olosuhteiden vaihteluiden varalta sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Turvavarasto

Turvavarastolla tarkoitetaan sellaista lämmön tai sähkön tuotantoa varten perustettua polttoturpevarastoa, jota polttoturpeen toimittaja

ja sopimukseen perustuen ylläpitää liiketoiminnassaan tarvitsemansa varaston lisäksi.

Turvavaraston voi perustaa polttoturpeen toimittaja, joka toimittaa polttoturvetta lämmön tai sähkön tuotantoa varten vähintään 100 000 megawattituntia vuodessa.

3 §

Turvavarastosopimus

Huoltovarmuuskeskus tekee turvavarastoinnista sopimuksen turvavaraston perustavan polttoturpeen toimittajan (*turvavarastoija*) kanssa. Sopimuksessa turvavarastoija sitoutuu perustamaan sovitun suuruisen ja sovitun laatuksen polt-

toturpeen turvavaraston sekä ylläpitämään sitä kolmen vuoden ajan.

Tarkemmat säännökset turvavarastosopimuksen sisällöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Turvavaraston käyttö lupa

Turvavarastoija voi hakea Huoltovarmuuskeskukselta lupaa turvavaraston käyttämiseen, jos turvavarastoijan muussa varastossa kuin turvavarastossa olevan toimitusvalmiin polttoturpeen määrä ei riitä odotettavissa oleviin toimituksiin. Käyttölupa voidaan myöntää, jos turvavarastoijan liiketoiminnassaan tarvitsema polttoturpevarasto on jäänyt päättäneiden tuotantokausien sääoloista ja niihin rinnastettavista, turvavarastoijan vaikutusvallan ulkopuolella olevista syistä johtuen merkittävästi turvavarastoijan keskimääräisiä vuotuisia toimituksia pienemmäksi.

Käyttölupaan voidaan liittää lain tavoitteiden toteutumisen kannalta tarpeellisia ehtoja. Käyttölupa voidaan myöntää lokakuun 1 päivän ja seuraavan vuoden huhtikuun 30 päivän välisenä aikana.

5 §

Turvavarastointikorvaus

Huoltovarmuuskeskus maksaa turvavarastoijalle huoltovarmuusrahaston varoista korvauksen toteutuneesta turvavarastoinnista. Korvauksen määrä on 0,03 euroa megawattitunnilta polttoturvetta kuukaudessa.

Turvavarastointikorvaukseen oikeutetun polttoturpeen määräksi turvavarastossa voidaan sopia turvavarastosopimuksessa vähintään viisi ja enintään 50 prosenttia turvavarastoijan keskimääräisten toimitusten määrästä. Keskimääräisenä toimitusten määränä pidetään sopimuksen solmimisvuotta edeltävän kolmen edellisen vuoden toimitusten määrästä kahden suurimman keskiarvoa.

Tarkemmat säännökset varastotason laskemisesta ja turvavarastointikorvauksen maksatuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Turvavarastoijan ilmoitukset Huoltovarmuuskeskukselle

Turvavarastoija on velvollinen vuosittain ilmoittamaan Huoltovarmuuskeskukselle polttoturpeen tuotantonsa määrän sekä lämpö- ja sähkövoimalaitoksille toimittamansa polttoturpeen määrät.

Tarkemmat säännökset ilmoituksen ajankohdasta, sisällöstä ja muodosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Turvavarastomäärien todentaminen

Työvoima- ja elinkeinokeskukset valvovat toimialueellaan turvavarastojen ylläpitoa. Turvavarastoijan on ilmoitettava valvontaa varten työvoima- ja elinkeinokeskukselle varastoiinsa olevan polttoturpeen määrät ja sijainnit. Työvoima- ja elinkeinokeskuksen virkamiehellä on oikeus tutustua turvavarastoijan materiaalikirjanpitoon ja tehdä tarkastuksia polttoturpeen varastointipaikoilla.

8 §

Turvavarastointikorvauksen palauttaminen ja takaisinperintä

Joka käyttää turvavarastoaan tämän lain tai turvavarastosopimuksen vastaisesti, on velvollinen palauttamaan saamansa turvavarastointikorvauksen huoltovarmuusrahastolle. Turvavaraston luvattoman käytön johdosta tapahtuvaan turvavarastointikorvauksen palauttamiseen ja takaisinperintään sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään valtionavustuksen takaisinperinnästä.

Virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti maksetun turvavarastointikorvauksen palauttamiseen ja takaisinperintään sovelletaan, mitä

valtionavustuslaissa säädetään valtionavustuksen takaisinperinnästä.

luessa rikkomuksen havaitsemisesta purkaa sopimus.

9 §

Turvavarastosopimuksen purkaminen

Turvavarastoja voi purkaa turvavarastosopimuksen kesken sopimuskauden, jos varastoja siirtyy toiselle toimialalle tai jos varastoja tuotantomenetelmissä tapahtuneiden muutosten taikka siihen verrattavien syiden johdosta ei enää tarvitse turvavarastoon varastoitua polttoturvetta toimituksissaan.

Jos turvavarastoijalle myönnetyn turvavarastointikorvauksen määrää sopimuksen voimassa ollessa alennetaan, on turvavarastoijalla oikeus purkaa sopimus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun muutos on annettu turvavarastoijalle tiedoksi.

Jos turvavarastoja on tahallaan käyttänyt varastoitua polttoturvetta tämän lain tai turvavarastosopimuksen vastaisesti, Huoltovarmuuskeskusella on oikeus kolmen kuukauden ku-

10 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Tätä lakia ei sovelleta polttoturpeen turvavarastoon, jonka ylläpitämisestä on voimassa turvavarastolain (970/1982) mukainen turvavarastointisopimus.

Ennen tämän lain voimaantumista voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

polttoturpeesta lauhdutusvoimalaitoksissa tuotetun sähkön syöttötariffista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on sähköntoimitusvarmuuden turvaamiseksi määrätä, että Suomen sähköjärjestelmässä annetaan voimalaitosten

ajojärjestyksessä etusija kotimaista polttoturvetta polttoaineena käyttäville lauhdutusvoimalaitoksille kivihiiltä, maakaasua ja polttoöljyä polttoaineena käyttäviin lauhdutusvoimalaitoksiin verrattuna. Ajojärjestyksen etusijan mahdollistamiseksi maksetaan kotimaisesta polttoturpeesta lauhdutusvoimalaitoksessa tuotetulle sähkölle syöttötariffia siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *verkonhaltijalla* sähkömarkkina- laissa (386/1995) tarkoitettua verkkonhaltijaa;

2) *sähkön lauhdutustuotannolla* muuta lämpövoimalaitoksen sähköntuotantoa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/8/EY hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämistä sisämarkkinoilla ja direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta liitteen II mukaisesti määritettyä yhteistuotantoa;

3) *väliottolauhutuslaitoksella* voimalaitoksen osana olevaa laitosta, jossa osa sähköntuotantoon käytettävän höyryturpiinin läpi lauhduttimeen kulkevasta höyrystä voidaan johtaa kesken paisuntaprosessin lämmöntuotantoon;

4) *monipolttoaineisyksiköllä* voimalaitosta tai voimalaitoksen osana olevaa laitosta, jossa voidaan samanaikaisesti tai vuorotellen käyttää kahta tai useampaa polttoainetta.

2 luku

Syöttötariffijärjestelmä

3 §

Syöttötariffijärjestelmän piiriin kuuluva sähkön tuotanto

Syöttötariffia maksetaan verkkonhaltijan verkkoon syötetylle sähkölle, joka on tuotettu kotimaista polttoturvetta polttoaineena käyttäen:

1) lauhdutusvoimalaitoksessa, jonka pääasiallinen polttoaine on polttoturvetta ja jonka generaattorin teho on vähintään 120 megavolttiampereä;

2) lauhdutustuotantona voimalaitoksen väliottolauhutuslaitoksessa, jonka pääasiallinen polttoaine on polttoturvetta ja generaattorin teho on vähintään 120 megavolttiampereä.

4 §

Syöttötariffi

Syöttötariffia maksetaan 3 §:ssä tarkoitettulle sähkölle kalenterikuukauden pituiselle jaksolle määritettävänä lisähintana seuraavasti:

Lisähinta, euroa megawattitunnilta = 1,00 euroa megawattitunnilta + $\frac{(P_t + \varepsilon_t \times P_e)}{\eta_t} - \frac{(P_h + \varepsilon_h \times P_e)}{\eta_h}$, jossa

P_t = polttoturpeen hinta sähkön lauhdutustuotannossa arvonaan 7,00 euroa megawattitunnilta;

ε_t = polttoturpeen ominaispäästökerroin arvonaan 0,377 hiilidioksiditonnia megawattitunnilta;

P_e = päästöoikeuden hinta aritmeettisena keskiarvona Euroopan talousalueen vaihdoltaan kolmen suurimman päästöoikeuspörssin päivittäiskaupan hintanoteerausten päiväkeskiarvosta kyseisenä kalenterikuukautena, euroa hiilidioksiditonnilta;

η_t = polttoturvetta polttoaineena käyttävän lauhdutusvoimalaitoksen hyötysuhde arvonaan 0,37;

P_h = kivihiilen hinta sähkön lauhdutustuotannossa Tilastokeskuksen julkaiseman polttoaineen hintatekijän h (yksi kuukausi) verottomana arvona kyseisenä kalenterikuukautena, euroa megawattitunnilta;

ε_h = kivihiilen ominaispäästökerroin arvonaan 0,337 hiilidioksiditonnia megawattitunnilta;

η_h = kivihiiltä polttoaineena käyttävän lauhdutusvoimalaitoksen hyötysuhde arvonaan 0,40.

Syöttötariffia maksetaan kalenterivuodessa enintään sähkömäärälle, joka vastaa lauhdutusvoimalaitoksessa sen nimellistehoa kerrottuna 3 900 tunnilla ja väliottolauhutuslaitoksessa sen nimellistehon puolikasta kerrottuna 3 900 tunnilla.

Tarkemmat säännökset syöttötariffin määrittämisestä annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle

Järjestelmävastuuseen määrätty kantaverkonhaltija (*maksaja*) maksaa syöttötariffin sähkön tuottajan hakemuksesta jälkikäteen kuuden kuukauden jaksoissa. Maksamisen edellytyksenä on, että:

- 1) sähkön tuotantotapa ja sen energialähde on varmennettu tämän lain mukaisesti;
- 2) verkkoon syötetyn sähkön määrä on mitattu luotettavasti maksajan asettamien kohtuullisten vaatimusten mukaisella tavalla;
- 3) sähkön tuottaja on ilmoittanut muut maksamisen edellyttämät tiedot maksajalle.

Mikäli maksaja katsoo, ettei syöttötariffia voida maksaa hakemuksen mukaisesti sähkön tuottajalle, sen on siirrettävä asia Energiamarkkinaviraston ratkaistavaksi. Siirtoilmoituksessa on ilmoitettava esteen syyt. Energiamarkkinaviraston tehtävänä on ratkaista päätöksellään haki-ajan oikeus syöttötariffiin.

Tarkemmat säännökset syöttötariffin hakemisesta ja maksamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Syöttötariffijärjestelmän rahoitus

Syöttötariffijärjestelmä rahoitetaan erillisellä syöttötariffimaksulla, jonka järjestelmävastuuseen määrätty kantaverkonhaltija kerää kantaverkkoon suoraan tai välillisesti liittyneeltä sähkön kulutukselta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla.

Syöttötariffimaksulla voidaan kattaa sähkön tuottajille maksettujen syöttötariffien kustannukset sekä maksajalle aiheutuneet kohtuulliset kustannukset ja kohtuullinen korvaus syöttötariffijärjestelmän hoitamisesta.

Syöttötariffimaksu ja sen määräytymisperusteet tulee julkaista sekä ilmoittaa Energiamarkkinavirastolle.

7 §

Syöttötariffijärjestelmään liittyvien toimintojen eriyttäminen

Järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkonhaltijan tulee eriyttää syöttötariffijärjestelmän hoitaminen muista yrityksen harjoittamista liiketoiminnoista siten kuin sähkömarkkinalain 28—34 §:ssä säädetään. Järjestelmän hoitaminen voidaan antaa myös järjestelmävastuuseen määrätyn kantaverkon haltijan kokonaan omistaman tytäryhtiön tehtäväksi.

3 luku

Voimalaitoksen tuotantotavan ja energialähteen varmentaminen

8 §

Voimalaitoksen tuotantotavan ja energialähteen varmentaminen

Todentajan on ennen syöttötariffin maksamista varmennettava voimalaitoksen tuotantotapa sekä syöttötariffin maksamista koskevan hakemuksen kohteena olevan sähkön energialähde. Monipolttoaineyksikössä on energialähteiden varmentamisessa noudatettava yhdenmukaisia laskentamenetelmiä ja vastaavaa tarkkuutta kuin päästökauppalaissa (683/2004) on säädetty päästöjen tarkkailusta ja todentamisesta. Kukin hakemuksen kohteena oleva sähkömäärä on varmennettava erikseen.

Todentajan antaman varmennustodistuksen tulee sisältää syöttötariffin maksamisessa tarvittavat tiedot voimalaitoksen tuotantotavasta ja sen käyttämistä energialähteistä sekä vahvistuksen sille, että maksamista koskevassa hakemuksessa tarkoitettu sähkö täyttää 3 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä varmennuksesta ja varmennustodistuksen sisältämistä tiedoista.

9 §

Voimalaitoksen tuotantotapaa ja energialähteitä koskevien tietojen säilyttäminen

Sähkön tuottajan, jolle on maksettu syöttötariffia, tulee huolehtia siitä, että käytettyä tuotantotapaa ja käytettyjä energialähteitä koskevien tietojen luotettavuus voidaan varmistaa vähintään kuuden vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jota tiedot koskevat. Tarkempia säännöksiä tietojen säilyttämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Todentaja

Energiamarkkinaviraston päästökauppalaian mukaan hyväksymä todentaja, jonka pätevyysalueeksi on määritetty polttolaitosten todentaminen, on kelpoinen toimimaan myös tässä laissa tarkoitettuna todentajana.

11 §

Todentajan kelpoisuuden peruuttaminen

Jos todentaja toimii tämän lain säännösten vastaisesti, Energiamarkkinaviraston on kehoitettava todentajaa korjaamaan puute määrääjässä. Jos puutetta ei korjata määrääjässä, Energiamarkkinavirasto voi peruuttaa todentajan kelpoisuuden toimia tämän lain mukaisena todentajana.

4 luku

Täydentävät säännökset ja voimassaolo

12 §

Valvonta

Energiamarkkinaviraston tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista.

13 §

Tietojen antaminen Energiamarkkinavirastolle

Sähkön tuottaja, joka on hakenut tai jolle on maksettu syöttötariffia, on velvollinen kehotuksesta antamaan syöttötariffin maksatuksen oikeellisuuden valvomiseksi Energiamarkkinavirastolle voimalaitoksensa tuotantotapaa ja sen käyttämiä energialähteitä sekä sen tuottamia sähkömääriä koskevia tietoja.

Järjestelmävastuuseen määrätty kantaverkonhaltija ja todentaja ovat velvollisia kehotuksesta antamaan Energiamarkkinavirastolle tietoja, jotka ovat tarpeen syöttötariffin maksatuksen ja syöttötariffijärjestelmän rahoituksen sekä niiden perusteiden oikeellisuuden tai tässä laissa säädettyjen velvoitteiden valvomiseksi.

Energiamarkkinavirastolla on oikeus tarkastaa tietojen oikeellisuus valvottavan hallinnassa olevissa tiloissa, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin.

14 §

Syöttötariffin palauttaminen ja takaisinperintä

Virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti maksetun syöttötariffin palauttamiseen ja takaisinperintään sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään valtionavustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä, ellei tässä laissa toisin säädetä. Palautus ja viivästysseuraamus tuloutetaan syöttötariffijärjestelmään.

Energiamarkkinavirasto hoitaa syöttötariffin palauttamista ja takaisinperintää koskevista asioista valtionavustuslaissa valtionapuviran-

omaiselle säädettyjä tehtäviä sekä tekee päätöksen syöttötariffin takaisinperinnästä ja viivästysseuraamuksesta. Palautus ja viivästysseuraamus pannaan täytäntöön ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Maksaja hoitaa palautuksen ja viivästysseuraamuksen perimisen.

15 §

Pakkokeinot

Jos joku rikkoo tai laiminlyö tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä säädettyjä velvoitteitaan, Energiamarkkinaviraston on velvoitettava hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitepäätöksessä voidaan määrätä, millä tavoin virhe tai laiminlyönti tulee korjata.

Energiamarkkinavirasto voi asettaa 1 momentissa tarkoitetun velvoitepäätöksensä taikka tässä laissa säädettyä tietojenantovelvoitetta koskevan päätöksensä tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamisessa ja sen tuomitsemisessa maksettavaksi noudatetaan uhkasakkolaissa (1113/1990) säädettyä menettelyä.

16 §

Maksajan ja todentajan velvoitteet sen hoitaessa julkista hallintotehtävää

Maksajan ja todentajan on tässä laissa tarkoitettua julkista hallintotehtävää hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) ja hallintolaissa (434/2003) säädetään. Asiakkaan pyynnöstä voidaan kuitenkin poiketa kielilain vaati-

musten soveltamisesta varmennustodistuksessa käytettävän kielen osalta.

17 §

Muutoksenhaku hallintopäätöksistä

Energiamarkkinaviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

18 §

Muutoksenhaku todentajan päätöksistä

Todentajan varmennustodistusta koskevaan päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen antajalta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiansannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet. Oikaisumenettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Todentajan oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

19 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

20 §

Voimassaolo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

sähkötuotannon eräiden tehoreservien käytettävyyden varmistamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköntuotannon eräiden tehoreservien käytettävyyden varmistamisesta 8 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1082/2006) 3 §:n 4 kohta sekä
lisätään 3 §:ään uusi 5 kohta seuraavasti:

3 §

Voimalaitoksille asetettavat vaatimukset

Voimalaitoksen haltija voi tarjota järjestelmään Suomen sähköjärjestelmään liitettyä erillistä lauhdutusvoimalaitosyksikköä, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

— — — — —

4) yksikköön kohdistuvat ympäristöluvut ja -vaatimukset eivät estä yksikön käyttämistä täydellä teholla vähintään 200 tuntia 1.12. ja 28.2. välisenä aikana;

5) yksikkö ei kuulu polttoturpeesta lauhdutusvoimalaitoksissa tuotetun sähkön syöttötariffista annetun lain (/) soveltamisalaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä tammikuuta 2007